

УДК 343.575(477)

ПРОБЛЕМА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Грабовська І.С., Зозуля А.О.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

У даній статті досліджено питання доцільності легалізації наркотичних засобів у законодавстві України. Порівняно вітчизняні та зарубіжні способи регулювання питань щодо виробництва і збуту наркотиків. Автори аналізували певні статті Кримінального кодексу України (далі – КК) Розділу XIII Особливої частини та виявили у них недоліки, на яких акцентовано увагу читачів. Зокрема, було запропоновано внести зміни до ст. 309 Кримінального кодексу України та до наказу Кабінету Міністрів України «Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу». Також у статті запропоновано декриміналізацію "легких" видів наркотичних засобів та зміни до ст. 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка передбачає відповідальність за вживання наркотичних речовин.

Ключові слова: легалізація, декриміналізація, наркобізнес, наркотичні засоби, прекурсори, психотропні речовини, канабіс, фармакологія, наркотрафік, наркополітика.

Постановка проблеми. Питання декриміналізації «легких» наркотиків є досить важливою невирішеною проблемою в Україні щодо якою останнім часом все частіше виникають дискусії як серед політиків так і серед науковців. Одним із важливих і невирішених питань залишається питання легалізації наркотичних засобів та психотропних речовин. Чи доцільно було б легалізувати такі засоби і речовини, чи вплине це на рівень злочинності у даній сфері? Досить багато країн останнім часом змінили своє законодавство і наркополітику щодо «легких» наркотиків. Більшість зарубіжних країн пішли шляхом легалізації та декриміналізації поведінки пов'язаних із канабісом (марихуаною) та «легкими» наркотичними засобами і речовинами. Але в нашій країні це питання потребує глибокого вивчення, враховуючи рівень поширеності злочинів передбачених ст. 309 Кримінального кодексу України, доцільності декриміналізації їх та готовності українського суспільства до таких дій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізу статистичних даних у цій сфері, вивченню проблем та суперечностей кваліфікації злочину, передбаченого ст. 309 Кримінального кодексу України, дослідженню причин широкого розповсюдження незаконного обігу цих засобів і речовин та виробленню шляхів подолання злочинності у цій сфері присвячені праці таких науковців, як Ю.В. Баулін, А.А. Музика, В.Б. Івасенко, Н. А. Мирошніченко, О. М. Лемешко, Я.В. Ступник, Й.І. Горінецький, Н.В. Шепелєва, В.А. Тимошенко та інших.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Останнім часом все більше і більше країн змінюють свою політику, щодо вживання і застосування в медичних цілях "легких" наркотичних засобів і речовин, зокрема відбувається послаблення заборон на вживання таких наркотиків без мети збуту.

Мета роботи. Метою статті є аналіз легалізації "легких" наркотичних засобів в Україні та дослідження окремих проблем кримінальної відповідальності та її удосконалення за виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотроп-

них речовин або їх аналогів без мети збуту. Україна також потребує розгляду питання щонайменше легалізації у зв'язку з медичними застосуванням каннабісу (марихуани), та внесення змін до Кримінального кодексу України у розділ, пов'язаний з злочинами у сфері обігу наркотичних засобів.

Виклад основного матеріалу. Поширення наркоманії та зростання злочинності, пов'язаної із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів є актуальною, але не новою загальносвітовою проблемою, масштаби якої набувають все більших розмірів, становлять загрозу для здоров'я та життя невизначеної кількості людей, негативно впливають на економічні, культурні й політичні основи суспільства.

Розділом XIII Особливої частини Кримінального кодексу України передбачено відповідальність за ці злочини, що відповідає обов'язкам держави переслідувати осіб, винних у незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, що встановлені у Єдиній конвенції про наркотичні засоби 1961 року, Конвенції про психотропні речовини 1971 року, Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 року. На національному рівні обіг таких засобів і речовин регулюється законами України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» та «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними».

Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання з метою збуту чи збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів є одним із найпоширеніших злочинів, передбачених Розділом XIII Особливої частини КК України [1]. Цей злочин можна вважати основним наркозлочинном, поряд із яким вчиняються й інші: супутні злочини, а також злочини, спрямовані на полегшення його вчинення або приховання. Масштаб і тенденція зростання незаконного виробництва, попиту і обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів, рівень загрози для суспільства викликає інтерес та потребу у науковців до вивчення причин поширення такого зло-

чину, шляхів вирішення проблеми незаконного обігу предметів злочину, та вироблення стратегій протидії організованій злочинності у цій сфері.

На сьогодні, відповідно до наказу Кабінету Міністрів України «Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу» у нас декриміналізовані «виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання» конопель без мети збуту, якщо вага не перевищує 5 грамів [2]. Більшість законодавців вважають такі розміри занадто малими для кримінальної відповідальності, тож рекомендують застосовувати адміністративну відповідальність за ст. 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення – «штраф від вісімнадцяти до сорока трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб [3]. Для прикладу в Нідерландах «великий розмір» починається з 30 г, а в Індії – з 1 кг марихуани. В безумовній більшості країн світу наркозалежних вважають хворими і лікують, в Україні спостерігається суворе покарання у вигляді позбавлення волі, на нашу думку це є неправильним, адже такі люди є хворими, а не злочинцями. Наразі наркополітика Європи розвивається в одному напрямі, в Україні – в іншому. Якщо країни Західної Європи спрямовують свої зусилля переважно на боротьбу з наркобізнесом, розуміючи, що боротьба зі споживанням неефективна, українські правоохоронці допускають ганебну практику «кришування» цих наркоторговців та позбавляють волі їхніх клієнтів, спричиняючи зростання тіньового наркобізнесу та поширення наркоманії в цілому [4, с. 126]. При цьому обсяги наркотиків, за які наркозалежні притягуються до кримінальної відповідальності, набагато нижчі за допустимі в переважній більшості країн норми – подекуди в кілька разів. Якщо в Європі за ту саму кількість наркотиків наркозалежному загрожує штраф чи адміністративне покарання, то в Україні – позбавлення волі. Такий стан речей суперечить: – деклараціям про гуманізацію кримінального судочинства та орієнтації на найвищі європейські стандарти; – практиці Європейського суду, яким неодноразово висловлювалася позиція, що одним із завдань статті 5 є – гарантія захисту індивідуума від свавілля; – Коментарію до Конвенції ООН з наркотичних засобів 1961 року, резолюцій Комісії з наркотичних засобів. З цього приводу слід також зазначити, що право на свободу та особисту недоторканність, закріплене в ст. 5 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, Пакті про громадянські та політичні права, Конституції України, передбачається, зокрема, що позбавлення волі: а) призначається лише у випадку, якщо не можуть бути застосовані інші менш суворі види покарання з метою забез-

печення суспільного інтересу та приватного інтересу; б) призначається у відповідності до закону; в) передбачає необхідність узяти до уваги всі обставини справи [5, с. 319]. Суттєву різницю з кримінальною відповідальністю інших країн засвідчує наведена нижче порівняльна таблиця обсягів наркотичних засобів, що застосовуються в Україні згідно з діючим законодавством у порівнянні з обсягами, які застосовуються в інших державах.

З цього випливає висновок, що при формуванні українських таблиць не враховуються дані Міжнародного комітету з контролю за наркотиками ООН, а обсяги наркотичних засобів взагалі не співпадають з аналогічними таблицями країн Європейського Союзу (далі – ЄС) та Росії [6, с. 324]. Це і є та обставина, яка свідчить про актуальність необхідності перегляду обсягів наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, які застосовуються при притягненні до кримінальної та адміністративної відповідальності в українському законодавстві.

Проте, головною причиною легалізації марихуани в нашій країні є саме корумпованість правоохоронних органів. На даний час, стаття 309 Кримінального кодексу України за придбання або збереження без мети збуту наркотичних речовин встановлює відповідальність у вигляді штрафу в 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян або до 3 років позбавлення волі [1]. Правоохоронці затримують людей з малою кількістю наркотиків саме для того, щоб збільшити показники розкриття злочинів, а з реально небезпечним наркобізнесом ніхто не бореться.

На нашу думку, буде доцільним доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення та КК України поняттям як «розмір менший ніж невеликий», внести зміни в Наказ Міністерства охорони здоров'я України 01.08.2000 № 188 у частині щодо канабісу, а саме змінити розміри від 7 до 30 грам. та вилучити зі ст. 309 Кримінального кодексу України покарання у вигляді арешту, обмеження чи позбавлення волі за порушення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту у невеликих розмірах. Таким чином можна буде вивести наркоринок з тіні, зробити прозорий механізм контролю і створити гуманне законодавство по відношенню до тяжкохворих людей.

Досить правильно зазначає Ревякін Д.В., що нам потрібно змінити державну політику щодо кримінальної відповідальності, пов'язаної з канабісом, адже його виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання без мети збуту не несе значної суспільної небезпеки, не потребує жорсткого реагування та має бути переведено до категорії адміністративних правопорушень. Тобто, повинна мати місце декриміна-

Вид наркотику	Україна	Росія	ФРН	Нідерланди	Австрія	Португалія
Кокаїн	від 0,02 г	0,5 г	1-2 г	0,5 г	15 г	2 г
Марихуана	від 5 г	6 г	6-30 г	30 г	20 г	15 г
Амфетамін	від 0,16 г	0,2 г	10 г	0,5 г	10 г	3 г
Опій, екстракт опію	від 0,5 г	1 г	-	-	-	-
Героїн	від 0,005 г	0,5 г	1-2 г	0,5 г	3 г	1 г
Ацетильований опій	від 0,005 г	0,5 г	1-2 г	0,5 г	3 г	1 г

лізація відповідальності за дії з канабісом. Також слід внести зміни до нормативних актів, які регулюють питання обігу медичних засобів за рецептом лікаря. Це призведе до контролю держави за обігом канабісу, так як це позбавить надприбутків злочинний світ, корупцію та значно поповнить державний бюджет [7, с. 986].

На даний час українське законодавство вже робить перші кроки на шляху легалізації марихуани. Є діюче розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 № 735-р «Про задоволення Стратегії державної політики по відношенню до наркотиків на період до 2021 року», воно містить в собі пункт про вивчення перспектив медичного канабісу. Дана Стратегія є першим в історії України документом, який, спираючись на світовий і вітчизняний досвід, дійсно містить виважений та збалансований підхід до наркополітики. Однак, на жаль, реалізація цієї Стратегії все ще перебуває на початковій стадії, і практика в Україні все ще залишається спрямованою на кримінально-репресивний підхід.

Ми пропонуємо лібералізувати законодавство України з контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і рослин, що містять їх в собі, у відповідність міжнародному праву. Запропоновані зміни також нададуть можливість розвитку фармацевтичної науки з розробки сучасних та якісних лікувальних засобів.

Останнім часом росте список країн, в яких дозволяється використовувати канабіс в особистих та медичних цілях. Під наглядом держави медичне використання марихуани дозволено в Чехії, Канаді, Нідерландах, Ізраїлі, Іспанії, деяких штатах США та в Грузії. В медичних цілях вживання марихуани може полегшити життя багатьом хворим українцям. Досліди довели, що канабіс допомагає лікувати депресію, постравматичний синдром, розсіяний склероз і епілепсію, діє як знеболююче, а також полегшує симптоми онкологічних захворювань. Ці досліди вже стали причиною для деяких країн, щоб передивитися свою політику по відношенню до легких наркотиків. Окрім цього, на нашу думку, легалізація марихуани дасть поштовх до розвитку відчизняної фармакології. На думку експертів, алкоголь більш небезпечний наркотик за своїми показниками і поширеності. ДТП, бійки та вбивства на побутовому рівні частіше всього трапляються саме через дію алкоголю. Якщо алкоголь легальний, то не зрозуміло, чому не може бути легалізований канабіс [8, с. 32].

Проблема проведення політики, що пов'язана з наркотиками у ЄС базується на усвідомленні того, що наркотичні засоби у Європі є складовою загальносвітового феномену їх поширення та вживання. І тому, відповідно, діяльність у сфері наркоконтролю у ЄС спрямована на удосконалення співробітництва на загальноєвропейському та міжнародному рівні і на підтримку програм зі зниження попиту та пропозиції у сусідніх країнах та в місцях виробництва наркотиків. Для цього країни ЄС інвестують суттєві ресурси у підтримку міжнародних дій, на такі заходи у країнах третього світу. На цей напрямок щороку виділяється 750 млн євро. ЄС також є найбільшим міжнародним донором Управління ООН з наркотиків та злочинності [9, с. 179].

Наприклад, у Нідерландах прийнята особлива політика щодо наркотичних речовин, яка будується на двох принципах. Перший полягає в тому що, в країні проведена так звана декриміналізація наркотиків, тобто вживання наркотичних речовин не є злочином, а стає проблемою громадської охорони здоров'я. Другий виявляється у політиці регулювання наркотиків суворо «опіумним законом», в якому окрім іншого проводиться чіткий поділ наркотиків на легкі та важкі. Виготовлення, обіг, вживання, продаж і ввезення в країну наркотиків, які відносяться до списку важких, заборонені законом і суворо караються, тоді як вживання і зберігання легких наркотиків, наприклад канабісу, незважаючи на нелегальність, в деяких випадках зовсім не карається і вважається лише проступком. Проте, обіг легких наркотиків знаходиться також під чітким наглядом та контролем держави. Головною метою такої політики є поділ наркотиків на важкі та легкі, для того, щоб захистити людей, що вживають легкі наркотики, від підпільного кримінального світу. Результатом цього є те, що в Королівстві Нідерланди: переважна більшість корінних жителів не вживає наркотиків, хоча будь-яка повнолітня особа може собі дозволити в спеціальних закладах, у так званих «кофі-шопах» придбавати легкі наркотики і навіть виробувати певну кількість конопль для особистих потреб, або для продажу (за ліцензією). Щодо активних дій, спрямованих саме на зменшення зловживання канабісом, то у 2004 році Уряд Нідерландів приступив до здійснення розрахованого на трирічний період плану що передбачав спеціальні кампанії з профілактики наркотизму, спрямовані на групи високого ризику, а також щорічні антинаркотичні кампанії в засобах масової інформації, орієнтовані на молодь віком 12–18 років. Держава активізувала зусилля спрямовані лікування осіб, які зловживають канабісом (марихуаною), посиливши заходи проти осіб, які його культивують. Зокрема, було підвищено міру покарання за масштабне незаконне культивування канабісу (марихуани) принаймні до п'яти років тюремного ув'язнення [10, с. 215].

Іншою країною, яка частково легалізувала деякі легкі наркотики є Чехія. З січня 2010 року в Чехії набув чинності новий закон про наркотики, який допускає зберігання до 15 грамів марихуани і до 1,5 г героїну без кримінальної відповідальності. Ці кількості значно перевищують прийняті в інших країнах, і роблять Чехію найбільш ліберальною країною щодо легалізації наркотиків.

Таким чином, є й реальний позитивний досвід легалізації наркотиків. Величезне значення тут має соціальне становище людей у країні: відомо, що Нідерланди і Швейцарія найбільш розвинуті країни Європи в економічному сенсі, тут діє безліч соціальних програм допомоги нужденним. Якщо ж говорити про масштабну легалізацію наркотиків, то спочатку потрібно досягти такого економічного і соціального благополуччя, яке дозволить такі затратні та масштабні програми впроваджувати.

Багато країн ввели канабісову терапію до програми державної медицини і їх кількість зростає з кожним роком. Наприклад, в Ізраїлі в 2017 році курс такої терапії пройшло понад 25 тисяч пацієнтів. Програма доводить свою ефективність – за два роки в 70% дітей та підлітків, що страждали

на епілепсію та пройшли терапію, відзначили, що кількість нападів в них суттєво скоротилася або зникла взагалі. В Чехії ще в грудні 2012 року парламент прийняв рішення дозволити аптекам відпускати марихуану за рецептами.

У Канаді на початок 2018 року використання канабісу є законним виключно для лікарських цілей та відповідно до правил щодо виробництва, розповсюдження та використання медичної марихуани – Правила доступу до канабісу (марихуани) у медичних цілях. У листопаді 2017 року Палата Громад прийняла Закон про канабіс – закон про легалізацію конопель для рекреаційного використання. В червні 2018 року парламент буде розглядати законопроект щодо легалізації канабісу (марихуани). На даний час у країні дозволено використовувати канабіс виключно у медичних цілях [11].

Висновки. За останні декілька років багато країн легалізували продаж канабісу (марихуани) у медичних цілях. Було проведено багато досліджень і доведено, що існує реальна користь від лікування такими препаратами для осіб, які страждають від певних важких хвороб. Важливою особливістю є те, що встановлюється певна межа споживання та зберігання канабісу (марихуани) та діяння, які раніше карались позбавленням волі декриміналізуються. Так як проана-

лізований злочин є одним із найнебезпечніших злочинів, який має міжнародний масштаб поширення та наслідки якого вражають найцінніше: здоров'я та життя людей. Потрібно погодитися із такою думкою, що подолати наркобізнес зможе тільки легалізація таких засобів і речовин. Оскільки заборона ринку сприяє його активному розвитку у кримінальних організаціях та їх збагаченню. У зв'язку з цим ми пропонуємо доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення та Кримінальний кодекс України поняттям як «розмір менший ніж невеликі», внести зміни в Наказ Міністерства охорони здоров'я України 01.08.2000 № 188 у частині щодо канабісу, а саме змінити розміри від 7 до 30 грам та вилучити зі ст. 309 КК України покарання у вигляді арешту, обмеження чи позбавлення волі за порушення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту у невеликих розмірах. Легалізація сприятиме повному контролю держави у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин, появи нового джерела прибутку для держави. Ми вважаємо, що легалізація канабісу у медичних цілях є цілком доцільною, оскільки крім позитивного впливу на лікування хвороб людини, існує також корисний економічний ефект.

Список літератури:

1. Кримінальний Кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26.
2. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу: Наказ Кабінету Міністрів України від 16 серпня 2000 р. № 188 // [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – № 51.
4. Ступник Я.В. До питання звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів / Я.В. Ступник, Й.І. Горінецький // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – № 30. – С. 123–128.
5. Данилевська Ю.О. Кваліфікуючі ознаки як засоби диференціації кримінальної відповідальності за вчинення злочинів у сфері обігу наркотиків / Ю.О. Данилевська // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2015. – С. 313–324.
6. Музика А.А. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів / А.А. Музика. – К.: Логос, 1998. – С. 316–326.
7. Ревякін Д.В. Окремі питання кримінальної відповідальності за статтею 309 кримінального кодексу України / Д.М. Ревякін. – Х.: Молодий вчений, 2017. – С. 384–386.
8. Резніченко Н.М. Онкологія і марихуана: українки выдвинули жесткое требование / Н.М. Резніченко // Обозреватель, 2017. – С. 31–37. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facenews.ua/articles/2017/315124/>.
9. Бугай В.В. Світовий досвід вирішення проблем легалізації легких наркотиків у країнах англо-американської та романо-германської правових систем / В.В. Бугай // Правозахисний рух: історія та сучасність. – С. 175–189.
10. Стрільців О.М. Запобігання наркозлочинності: досвід нідерландів / О.М. Стрільців // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ, 2016. – С. 207–221.
11. Економічний ефект від легалізації канабісу в США та Канаді. Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит народного депутата України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>.

Грабовська І.С., Зозуля А.О.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМА ЛЕГАЛИЗАЦИИ НАРКОТИЧЕСКИХ ВЕЩЕСТВ В УГОЛОВНОМ ПРАВЕ УКРАИНЫ

Аннотация

В данной статье исследован вопрос целесообразности легализации наркотических средств в законодательстве Украины. Были сравнены отечественные и зарубежные способы регулирования вопросов производства и сбыта наркотиков. Авторы анализировали определенные статьи Уголовного кодекса Украины (далее – УК) раздела XIII Особенной части и обнаружили в них недостатки, на которых акцентировано внимание читателей. В частности, было предложено внести изменения в ст. 309 Уголовного кодекса Украины и приказ Кабинета Министров Украины «Об утверждении таблиц небольших, крупных и особо крупных размеров наркотических веществ, психотропных веществ и прекурсоров, находящихся в незаконном обороте». Также в статье предложено декриминализировать «легкие» виды наркотических веществ и изменить ст. 44 Кодекса Украины об административных правонарушениях, которая предусматривает ответственность за употребление наркотических веществ.

Ключевые слова: легализация, декриминализация, наркобизнес, наркотические средства, прекурсоры, психотропные вещества, каннабис, фармакология, наркотрафик, наркополитика.

Grabovska I.S., Zozulia A.O.

Yaroslav Mudryi National Law University

THE PROBLEM OF LEGALIZATION OF NARCOTIC SUBSTANCES TO THE CRIMINAL LAW OF UKRAINE

Summary

This article explores the question of expediency of legalization of narcotic substances in the legislation of Ukraine. The domestic and foreign methods of regulating the production and distribution of drugs were compared. The authors analyzed some articles of the Criminal Code of Ukraine of section XIII of the Special Part and found in them the shortcomings, on which the attention of the readers accented. In particular, the propose was to amend Art. 309 of the Criminal Code of Ukraine and the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the tables of small, large and extra large sizes of narcotic substances, psychotropic substances and precursors in the illicit traffic." Also in the article the suggestion was to decriminalize of «light» types of narcotic substances and changes in Art. 44 of the Code of Ukraine of Administrative Offenses, which provides for liability for the use of narcotic substances.

Keywords: legalization, decriminalization, drug business, narcotic drugs, precursors, psychotropic substances, cannabis, pharmacology, drug trafficking, drug policy.